

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 109

Maribor, sreda 14. maja 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem čeku, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Begič proglašuje dr. Mačka za popolnoma nedolžnega

ZASLIŠEVANJE OBTOŽENIH ZAGREBSKIH TERORISTOV PRED ZAKLUČKOM. — ZANIMIVE BEGIČEVE IZPOVEDBE.

BEOGRAD, 14. maja. Danes je bil v procesu proti zagrebškim teroristom zaslišan pred državnim sodiščem za zaščito države predzadni obtoženec, bivši avstro-ogrski podpolkovnik Viljem Begič, ki je obtožen, da je pridobil mladence za vstop v tajno teroristično organizacijo, ki jo je sam ustanovil, skrbel za finančna sredstva in dajal direktive.

Dočim so vsi ostali obtoženci pri svojih izpovedbah skrbno pazili na to, da niso drug drugega obremenjevali, pa skuša Begič svojo krivdo zmanjšati na ta način, da se izgovarja na soobtožence in obremenjuje posebno Hadžija, Prpića in Bernardića.

Obtoženi podpolkovnik Begič je izjavil pri današnjem zaslišanju, da vzdržuje vse izjave, ki jih je podal že prej pred preiskovalnim sodnikom. Opisal je nato obširno svoje življenje, ki je bilo vseskozi tragično. Med drugim je izjavil, da ga ni v življenju nobena stvar bolj pretresla kakor konfrontacija z dr. Vladkom Mačkom. Obžaluje iskreno, da je zapletel v afero tudi tega nedolžnega

človeka. Iz obupa je hotel zato izvršiti tudi samomor, kar pa so mu preprečili. Dr. Maček, je naglašal Begič, je popolnoma nedolžen. Vse, kar je izpovedal o njem, je bila gola izmišljotina.

Begič je v svojih nadaljnjih izjavah hvalil Beograd in izvrstno ravnanje z njim v zaporu. Še prav posebno pa je pohvalil višjega ječarja Sretena.

Z ozirom na to, da je podpolkovnik Begič v svojih izpovedbah izredno obremenil soobtožene Jelašića, Prpića, Bernardića in Hadžija, se je izvršila takoj konfrontacija z njimi. Begič je vztrajal na tem, da je izročil Hadžiju potom Prpića enkrat 5000, drugič pa 4000 Din. Jelašić da je pri tem čisto dobro vedel, za kaj gre in to tembolj, ker je bil ravno Jelašić duševni oče teroristične organizacije. Hadžija, Jelašić in Prpić so odločno protestirali proti Begičevim trditvam, ki so jih označili kot neresnične.

Jutri se bo nadaljevalo zasliševanje Begiča, tako da bo zadnji obtoženec, dr. Vladko Maček, zaslišan bodisi koncem jutrišnje razprave ali pa šele v petek.

Vprašanje obrestne mere

Je v narodnogospodarskem življenju vsikdar igralo veliko vlogo. Razvoj jugoslovenskega denarnega trga stoji tekom zadnjih dveh let nedvomno v znamenju izobilja denarja. Vzrok temu je deloma pomanjkanje možnosti za ugodne in sigurne kratkodobne plasmane, deloma pa vedno večji dotok hranilnih vlog. Naravno, da je problem preobilice denarja bil za denarne zavode zelo težek. Prišlo je do tega, da si je tendenca znižanja kreditne obrestne mere s polno silo izkrcnila pot in da je inicijativa za to izšla celo od denarnih zavodov samih. Seveda niso bile vse banke v tem enakega mišljenja, zato tudi tozadevna pogajanja niso potekla gladko. Mnogi denarni zavodi so namreč stali na stališču, da bo znižanje kreditne obrestne mere (to je vloge) občutno zmanjšalo smisel širokih slojev za štedenje. Ta bojazen se je izkazala kot neupravičena in je le izraz preveč konservativnega pojmovanja bančne politike.

Znameniti nemški narodnogospodarski strokovnjak, generalni bančni ravnatelj v Kölnu, je v nekem članku v »Jugoslovenskem Lloyd« napisal članek, v katerem naglašal potrebo publicitete v vseh akcijah bančno-politične narave. Jasno je, da je vlagatelj v prvi vrsti interesiran na tem, da ve, kaj se godi na denarnem trgu. Saj on daje svoj denar denarnemu trgu na razpolago, da se koristno naloži v narodno gospodarstvo. Nič ni bolj nevarno, nego da se pušča vlagatelja v negotovosti glede razvoja denarnega trga. Vlagatelj, ki je razumel potrebo štednje, bo razumel tudi to, da mu denarni zavod ne more plačati večje obrestne mere nego ono, ki stvarno odgovarja položaju na denarnem trgu. Naloga in svrha publicitete pa je, da prepriča vlagatelja o tem, da kreditna obrestna mera v danem momentu dejanski odgovarja položaju na denarnem trgu. Zato je lažje sklopiti o znižanju obrestne mere neodpušljivi greh, ki pomeni na eni strani podcenjevanje vlagateljev in ki je na drugi strani še slabše nego politika ptiča noja, ki pred nevarnostjo skriva glavo v pesek, kajti tu nevarnosti sploh ni. Denarni zavodi se morajo otresti zastarelih metod tajnosti svojega dela, v kolikor se ne tiče res popolnoma internih zadev, kar pa kreditna obrestna mera ni, in morajo potem najširše publicitete javnosti vedno pojasniti vse svoje sklepe javnega značaja ter jih obrazložiti s položajem na denarnem trgu. Tako bodo pokazali, da ne podcenjujejo vlagatelja in da so si usvojili moderne principe v gospodarskem življenju.

Kakor javljajo iz Zagreba, je kartel za kreditno obrestno mero sklenil, da 15. majem stopa v veljavo za vse te vloge na knjižice maksimalna obrestna mera 5,5% bruto, za vloge tekoče račune 5% bruto, za veza-

Sklicanje panevropske konference v Zenevo

PARIZ, 14. maja. Vse francosko časopisje se obširno bavi s spomenico, ki jo je sestavil Briand v zvezi s svojim predlogom o proučevanju možnosti za ustanovitev evropske unije. Spomenica baje toliko časa ne bo objavljena, dokler ne bo izročena 26 vladam v Evropi, kar pa se zgodi še ta teden. Izročena pa bo tudi Zedinjenim državam. Evropski kabineti bodo v spomenici pozvani, da izpolnijo priloženo obsežno vprašalno polo in vrnejo spomenico do konca julija. Briand bo nato sestavil poročilo, ki bo tvorilo temelj za sklicanje panevropske konference, ki naj bi se sestala meseca septembra po jesenskem zasledanju Društva narodov v Ženevi.

Indska vlada o položaju v Indiji

LONDON, 14. maja. Indska vlada je poslala britanski vladi sledeče poročilo o položaju v Indiji: Boj, ki je prišel proti solnemu monopolu, je v nekaterih provincah že ponehal, dočim se v drugih nepretrgoma nadaljuje. Razven v okraju Bombayu so re-

ne vloge pa maksimalno 7% bruto. Za stare vloge je predvidena prehodna ugodnost. Od 1. jul. t. l. se zniža obrestna mera za stare vloge za 0,5% na 6% bruto, za vloge na tekočem računu na 5,5%, tako da se bodo s časoma tudi te vloge glede obrestne mere izenačile z onimi po 15. maju.

Naravno je, da je z znižanjem kreditne obrestne mere postalo aktualno tudi vprašanje debetne obrestne mere (to je obrestne mere za izposojila), tembolj, ker je že tudi Narodna banka znižala svoj diskont na 5,5%. Upamo, da bodo denarni zavodi, ki so znižali kreditno obrestno mero, obdržali tudi v tem vprašanju inicijativo v rokah in da ne bodo čakali na to, da bi

zultati vojne proti plačevanju davkov neznatni. Kljub temu pa se opaža povsod, da postaja prebivalstvo napram oblastim neposlušno in celo uporno. Izvršeni so bili takoj vsi potrebni ukrepi, da se zaduše nemiri že v kali. Aretacija Gandhija je povzročila manj neprijetnosti kakor se je pričakovalo. Do resnih nemirov pa je prišlo v Kalkuti, Delhiju in Šolapurju. V Pešavarju vlada sedaj mir in so bili vsi kolovodji izgredev aretirani. V okrajih Bonu in Kohat je položaj miren. Med posameznimi plemeni na severozapadu se opažajo znaki, da se pripravljajo na upor.

Ruski proračun aktiven

MOSKVA, 14. maja. Ljudski komisar za finance objavlja, da je v prvi polovici proračunskega leta 1929-30 bilo 5751 milijonov rubljev dohodkov (49,3% vseh za celo leto predvidenih dohodkov) ter 5737 milijonov rubljev izdatkov, izkazuje torej 14 mil. rubljev prebitka. Med dohodki igrajo glavno vlogo davki (2894 mil. rubljev); dohodkov iz drž. industrije, trgovine, bank itd. je bilo 666 mil. rubljev; iz državnih posojil 642 mil. rubljev, iz prometa 1417 mil. iz drž. pošt 132 mil.

se jim znižanje vsililo. Zakaj gotovo je, da znižanje kreditne obrestne mere ne bi imelo nikakšne upravičenosti, ako se ne bi obenem znižala debetna obrestna mera. Naše gospodarstvo trenutno gotovo ne stavi na denarni trg takih zahtev, ki bi ne dovoljevale primerne znižanja debetne obrestne mere. Naše gospodarstvo nujno potrebuje olajšav, in denarni zavodi si bodo stekli zasluge, ako bodo dali te olajšave iz lastne inicijative in tako dokazali, da pravilno presojajo gospodarske prilike v državi. Tako pa bodo napram vlagateljem tudi najlažje opravičili znižanje kreditne obrestne mere.

rubljev. Od izdatkov odpade v prvi polovici proračunskega leta 1929-30 mil. rubljev na povzdigo gospodarstva in sicer 873,8 mil. rubljev za industrijo, 439,5 mil. rubljev pa za kmetijstvo.

Pred stavko poštinih nameščencev v Franciji

PARIZ, 14. maja. Tako glavnemu mestu kakor tudi ostali deželi grozi stavka poštinih, telefonskih in brzojavnih nameščencev. Pogajanja za regulacijo prejemkov so prišla namreč vsled odklanjajočega stališča na mrtvo točko. Resolucija poštinih nameščencev, sprejeta na zborovanju delegatov, naglašja, da se bodo poštini nameščenci za dosego svojih zahtev poslužili vseh sredstev, če treba tudi splošne stavke. V zvezi s tem so že pričeli pogajanja z železničarskimi organizacijami, da jih pridobe za solidaren nastop. Vlada pa izjavlja v komuniketu, da je že ukrenila vse potrebno, da bo poštini promet tudi za primer stavke funkcional.

Prekmurski gerent pred sodiščem.

Pred senatom trojice se je zagovarjal danes dopoldne tudi 57letni Peter Skalič, posestnik v Lipi pri Beltincih v Prekmurju. Obtožen je bil, da je v času od 6. okt. 1919 do 12. marca 1926 kot gerent občine uporabil 7890,87 Din občinskega denarja v svoje zasebne svrhe. Obtoženi se je zagovarjal, da ni bil več v obč. poslih in tudi ne v knjigovodstvu ter da ni imel namena, kaj poneveriti ali utajiti. Tudi je obljubil, da bo škodo poravnal. Obsojen je bil na 6 mesecev strogega zapore in izgubo častnih pravic, vendar se mu je kazen v smislu § 65. kaz. zak. odložila pod pogojem, da tekom enega leta dni škodo poravnal. V tem slučaju mu bo kazen zbrisana in tudi vse njene posledice.

Radi poskušenega posilstva

je stal danes dopoldne pred senatom trojice 19letni čevlj. pomočnik Ivan Podstenšek iz Podpece pri Mežici, obtožen, da je 22. nov. lanskega leta na cesti skušal posilstvo nad delavko Angelo B. Razprava je bila tajna. Radi zaslišbe še novih prič je bila preložena.

VABILO!

Tvrdba

JULIO MEINL D. D.

uvoz kave in čaja

priredi v svoji filijalki

MARIBOR, Gosposka ulica št. 7

v petek, dne 16. maja in
v soboto, dne 17. maja

poskusno kuhanje kave,

na katero cenj občinstvo oba dneva
najvljudneje vabi.

Julio MEINL d. d.

Maribor.

Nemško pojmovanje manjšinskih pravic v teoriji in praksi

NEMŠKA TEORIJA. — POSTOPANJE S KOROŠKIMI SLOVENC. — SLOVENSKI KONCERT V VRBI. — KONCERT MARIBORSKIH NEMŠKIH NARODNIH PESMI.

O problemu narodnih manjšin, njihovih pravic in zaščite so Nemci napisali ogromno število knjig in brošur in teoretično so baš oni tisti, ki zagovarjajo največjo avtonomijo. Pa ne samo teoretično, tudi praktično smo prav mi Slovenci že desetokrat občutili, s kakšno vztrajnostjo se zavzemajo za svoje brate izven nemških in avstrijskih meja. Koliko se je v nemškem tisku samo govorilo o peščici Nemcev, ki so kot ostanki stare Avstrije raztreseni po naših krajih in kaj vse se ni zanje zahtevalo!

To je teorija. Popolnoma drugačna pa je nemška praksa, posebno tedaj, kadar gre za one narodne manjšine, katerim bi oni morali priznati pravice, katere zahtevajo za svoje ljudi pri nas in drugod. Najlepši primer za to nam nudi baš naša manjšina na Koroškem. Deset let bo poteklo letos, kar je bil izvršen nesrečni plebiscit in na 100.000 Slovencev na Koroškem bi bili Nemci najlažje pokazali, kako si predstavljajo svojo zaščito narodnih manjšin in njihovih pravic v praksi. Toda dasiravno je ta naša narodna manjšina kompaktna, autohtona in po mirovnih pogodbah zaščiten, ji niso priznali niti najosnovnejših pravic: pouka slovenskih otrok v maternem jeziku! Šli pa so še dalje in organizirali ogromen aparat, da bi je popolnoma zatrli in asimilirali. Kakšnih sredstev se pri tem poslužujejo, ne bomo govorili, ker so nam dovolj znana, opozoriti pa hočemo na slučaj, ki je za nemško manjšinsko prakso nad vse značilen.

Da je največja dragocenost naših koroških bratov njihova narodna pesem, vemo, vemo pa tudi s kakšno ljubeznijo se goji in ohranja. Ni je skoraj večje slovenske vasi na Koroškem, kjer ne bi bilo pevskega zbora, in enega teh zborov smo imeli lani priliko slišati tudi v Mariboru. Človek bi tedaj mislil, da bodo Nemci pustili našim ljudem vsaj petje, a kakor kažejo zadnje odredbe koroških oblasti in pisanje nemškega časopisa, jih tudi slovenska narodna pesem že bo de v uho. Ko sta nedavno hotela združena pevska zbora slovenskih fantov in mož iz Logevasi in Bilčovsa prirediti koncert v Vrbi ob Vrbskem jezeru, je politična oblast zahtevala od njih, da smejo

peti samo tedaj, če bodo izključili vsako novejšo ali umetno slovensko pesem in ako bodo med slovenski spored uvrstili tudi vsaj tri nemške. Tej kategorični zahtevi so se slovenski pevci seveda morali ukloniti in so med slovenskimi zapeli tudi »Der grantige Bua«, »Du mußt jo mei Diendle net liebn«, »s' Herzfienster!«.

Kljub temu pa, da so se zahtevi oblasti lojalno uklonili, jih je celovski list »Freie Stimmen« sivo napadel in ž njimi vred tudi gostilničarja, ki jim je dal na razpolago dvorano. List pravi: »Taki iredentistični propagandni nastopi bi se lahko onemogočili na ta način, da se jim kratkoma ne bi dali prostori za prireditve.« Petje slovenskih koroških narodnih pesmi in še treh nemških zraven je tedaj »celovskim Nemcem« iredentističen nastop. Kako vse drugače pojmujejo zaščito manjšin mi Slovenci in kako vse bolj koncilijantno nastopamo proti tisti nekompatktni in neautohtoni nemški manjšini, o kateri pišejo »Freie Stimmen« in drugi slični listi, da smo jo oropali vseh pravic! Kaj bi neki rekli, če bi tudi mi posnemali njihovo prakso napram slovenskim Korošcem in bi tudi od naših Nemcev zahtevali, da smejo na svojih koncertih v Mariboru, Celju, Ptuj in drugod peti le svoje štajerske nemške narodne pesmi in vmes še tri slovenske?

Dočim pa celovski Nemci od koroških Slovencev še lahko zahtevajo, da pojejo le narodne pesmi in jih pri tem niti ne spravijo v zadrego, smo zelo radovedni na koncert mariborskih Nemcev, ki bi bil sestavljen le iz mariborskih nemških narodnih pesmi. Ker drugih ni, bi se morali peti pač »veliki zbori« pokojnega mariborskega revčka Španhaka: »Die Erbsen, die Linsen«, ... »A Fischer! im Wasser, a Maderl im Gros«, ... »Die Mellinger Madl« ... ali pa »Im Summer Schnee schaufeln un Winter Gros zupfen« ... itd. Pa — ali ni tudi ta edini nemški mariborski narodni pevec bil slovenskega pokolenja? Za poizkušnjo bi bilo vsekakor priporočljivo poizkusiti s takim koncertom, ker bi sijajno dokazal, kakšna je prav za prav razlika med kulturno samobitno in autohtono slovensko manjšino na Koroškem in med nemško diasporo v Sloveniji!

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda, 14. maja. Zaprto.

Četrtek, 15. maja ob 20. uri »Adieu Mimi« ab. C. Kuponi.

Petek, 16. maja ob 15. uri »Grudica«. Šolska predstava. Pri najnižjih cenah.

Sobota, 17. maja ob 20. uri »Na fronti sestre žive«. Premijera.

Poslednje glasbene predstave v marib. gledališču se vrše te dni, ker po 15. maju ni vojaška godba na razpolago. Zato opozarjamo abonente glasbenih predstav na bloke, da še izrabijo poslednjo priliko.

Krsta predstava slovenske novitete na mariborskem odru. V soboto, 17. tn. se bo vršila krsta predstava nove drame znanega slovenskega dramatika dr. Alojzija Kraigherja »Na fronti sestre žive«. Drama se dogaja za časa svetovne vojne v zaledju ter je vsebinsko izredno dramatična in efektna. Režira g. J. Kovič.

Ljudska univerza v Mariboru.

V ponedeljek, 19. maja, bo predaval prav veslarskega športa Oto Lutter iz Gradca o potovanju, ki ga je napravil v zložljivem čolnu (Faltboot) po rekah Jugoslavije in Avstrije. Snel je na svojem potovanju nad 190 najbolj karakterističnih pokrajinskih slik, ki nam kažejo znamenite vodopade, življenja splavarjev in prastare naselbine iz Bosne. Seveda bo predavatelj vpletel mnogo lastnih doživljajev, katerih je pač polna romantična vožnja v malem čolničku, ki ga zložiš v pol urci in ž njim na hrbtu korakaš čez hribe in doline spet h drugi reki. spet h

drugim doživljajem. Predprodaja vstopnic je od petka 16. maja naprej pri ge. Zlati Brišnik in pri g. Höferju.

Demestvenaja liturgija.

tako se pravzaprav imenuje veliko delo Grečaninova, ki je bo pela Glasbena Matica dne 4. junija v stolnici, po nemških koncertnih dvoranah pa jo poznajo pod imenom »Liturgije zum häuslichen Gebrauch«. Kakor v drugih ruskih kompozicijah, tako se to krasno delo odlikuje po nenavadno globokih in lepih basovskih vlogah. Matični basi še pri nobenem koncertu niso prišli do take veljave kot bodo tokrat pri »Demestvenaji liturgiji«.

Glasbena Matica v Ptuj.

Ta tedaj se vršijo sklepne produkcije gojencev. Opozarjamo občinstvo posebno na glasbeni večer, katerega priredijo gojenci višje stopnje v petek, dne 16. t. m. ob 8. zvečer v dvorani Glasbene Matice. Vstopnine ni, sprejemali pa se bodo hvaležno prostovolni prispevki. — Ravnateljstvo.

Komanda pomorske vazduhoplovne šole vojne mornarice v Divuljah

razglašja, da sprejme v tekočem letu 150 gojencev v podoficirsko šolo v starosti od 17 do 21 let. Natančnejši pogoji so interesantom na vpogled med uradnimi urami v mestnem vojaškem uradu v Mariboru, Slomškov trg št. 11.

III. mednarodni kongres gledaliških igralcev

se vrši od 22. do 28. junija na Dunaju. Baval se bo z gospodarskimi in umetnostnimi vprašanji —

50-letni jubilej »Südmarke«

proslavljajo te dni slovesno na Dunaju z raznimi slavnostmi, katerim prisostvujejo oficijelno tudi min. preds. dr. Schober ter drugi odličniki Avstrije in Nemčije.

Mariborski in dnejni drobiž

Spremembe v Oblastni hranilnici v Mariboru.

Ban je te dni od dozdajnih članov upravnega odbora Obl. hranilnice v Mariboru razrešil te funkcije gg. Fr. Hraščelja, Josipa Barleta in dr. Fr. Lipolda. Ostali so od dosedajnih članov upravnega odbora gg. notar dr. Bartol, trgovec Gajšek in odvetnik dr. Gvidon Serbec iz Celja, na novo pa so imenovani gg. dr. Stanko Štor, odvetnik v Mariboru, dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani, in dr. Božič, ravnatelj Kranjske hranilnice. V nadzorstvu sta ostala od dozdajnih gg. Benko in Cestnik, nanovo je imenovan ravnatelj tvornice dušika v Rušah g. Anton Krejči. Pri celiski podružnici so ostali od dozdajnih članov upravnega odbora gg. Natek, Fazarinc, opat Jurak, dr. Jos. Karlovšek in dr. Hodžar, nanovo pa sta imenovana trgovca gg. Rud. Strmečki in Fran Strupi.

Komisija za promenadno pot ob Dravi.

Jutri 15. tn. se bo vršila uradna komisija glede zgradbe promenadne poti ob desnem obrežju Drave med državnim in železniškim mostom. Poleg zastopnika mestnega gradbenega urada g. nadsv. inž. Černeja bo zastopano tudi magdalensko Olepševalno društvo, ki ima zgradbo te poti v svojem letošnjem programu. Ker je Pobreška cesta s prometom preobremenjena, je za pešce ta pot postala nujna potreba, zato upamo, da se bo načrt Olepševalnega društva čimprej uresničil.

Dva nova rezervoarja bencina in bencola

je postavil tukajšnji trgovec g. Avg. Žlatic na Grajskem trgu. Tik pred verando pred hotelom Orel sta vzdana v zemljo dva mogočna kotla, eden za bencin, ki drži 5000 l, drugi za bencol za 4000 l. Dela bodo že danes ali jutri končana, narkar se bo Grajski trg izčistil in dobil zopet svoje lepo lice.

Slovo češkoslovaških strojevodij od Jugoslavije.

Po enajstodnevni turneji po Jugoslaviji so se češkoslovaški strojevodje včeraj popoldne vračali preko Maribora v svojo domovino. Mariborski kolodvor se je zopet odel v slavnostno zelenje, cvetje in zastave, in na progi, po kateri je privozil posebni vlak češkoslovaške goste, je zopet stal mogočen slavolok z napisom »Na svidenje!« Ko je točno ob 15.30 privozil vlak, je zasvirala godba »Drave«, nato pa so zapeli pevci »Drave« mogočno pesem »Buči morje«. — Množica, ki se je med tem zbrala na peronu, je češkoslovaške goste burno pozdravljala. Med množico so bili oficijelni zastopniki državne oblasti in mestne občine, JČL, Češkega kluba, železniških organizacij itd. Po raznih nagovorih, med katerimi je bil zlasti znamenit govor predsednika Udruženja strojevodij Jugoslavije, gosp. Stamenkovića, in ki so vsi izzveneli v duhu slovenske solidarnosti, se je iskreno zahvalil v imenu gostov vodja ekspedicije g. Stuchly, povdarjajoč tesne vezi med jugoslovensko in češkoslovaško dušo. Sledilo je burno vzklikanje kralju Aleksandru, predsedniku Masaryku, češkoslovaškemu narodu, Slovincem itd. Mogočno je zadonela na peronu pesem »Hej Slovani«, ki jo je vsa množica pela odkritih glav. Po polurnem postanku se je vlak z gosti točno ob 16. začel pomikati proti severu med sviranjem godbe in neprestanim navdušenim vzklikanjem. Češkoslovaški gostje so ginjeni izjavljali, da jim bodo ostali dnevi bivanja v Jugoslaviji neizbrisno v spominu in da bodo v svoji domovini verni tolmači skoro nepopisnih utisov, ki so jih bili deležni na tej turneji.

Sobota 17

ROZNA VESELICA V VELIKI KAVARNI

Z drevesa je padel

včeraj na Ruški cesti 16-letni brivski vaienec Ivan Kovačič ter si nalomil levo nogo v členku. Ponesrečenca so z rešilnim vozom prepelali v bolnico.

Hilarij Vodopivec †.

Včeraj je umrl v Mariboru v 63. letu starosti g. Hilarij Vodopivec, član glavne kontrole v Beogradu. Slovenci smo iz gubili ž njim nedvomno enega svojih najbolj sposobnih uradnikov, ki je bil priznana kapaciteta v naši državi zlasti v davčni stroki in je kot tak tudi dosegel izredno karijero. Pokojnik je bil bratranec pred dnevi umrlega bivšega ljubljanskega velikega župana dr. Vodopivca in se je po vseučiliškem študiju posvetil finančni stroki. Pred vojno je služboval v Gradcu, Trstu, Sežani in Voloskem in je kot dolgoletni davčni nadzornik pokazal izredne sposobnosti. Po prevratu je član glavne kontrole. Osebnost je bil podeljen finančni delegaciji v Ljubljani, dokler ni bil l. 1920 poklican kot načelnik v finančno ministrstvo in je postal končno član glavne kontrole. Osebnost je bil po koži blagega značaja in je rad pomagal vsakomur, kdor se je obrnil nanj. Pogreb se bo vršil v četrtek, ob 4. pop. izpred kapele mestne mrtvašnice na Pobrežju. Bodi mu ohranjen blag spomin, žaljočim naše iskreno sožalje! —

Smrtna kosa.

V splošni bolnici je danes jutraj umrl sprevodnik drž. žel. g. Jože Koren, star 42 let. —

Sprememba voznega reda avtobusnih prog mestne občine mariborske.

Dne 15. maja se uveljavi novi poletni vozni red. Vzporedi se proga Maribor—Rogaška Slatina, kjer vozi avtobus ob nedeljah in praznikih z odhodom ob 7. uri z glavnega kolodvora in odhaja ob 19. uri iz Rogaške Slatine. Na progi Maribor—Selnica se izvrši sprememba samo ob delavnikih pri popoldanski vožnji z odhodom ob 17.15. uri iz Maribora gl. kolodvor in iz Selnice ob 18.30. uri. — Ob nedeljah in praznikih odhaja avtobus z Glavnega trga ob 6.45 in vozi do Fale (gostilna Šturm). Popoldne odhaja iz Maribora, Glavni trg ob 18.30. uri, odhod iz Fale (gost. Šturm) ob 19.30. uri. — Na progi Maribor—Sv. Peter vozi avtobus dnevno tudi ob 16.30 z Glavnega trga in odhaja iz Sv. Petra ob 17.45. — Ob nedeljah in praznikih se uveljavi na novo še ena popoldanska vožnja z odhodom z Glavnega trga ob 15. uri in z odhodom ob 15.32 iz sv. Petra. — Na Oplotniški progi odhaja avtobus iz Oplotnice ob 6.30, 12.45, 15.15, in ob nedeljah ter praznikih ob 9.35. — Odhod iz Konjice ob 11.45, 13.15, 18.05. Ob nedeljah in praznikih ob 9.05. — Vozni red na ostalih progah ostane neizpremenjen.

Koliko je v Beogradu odvetnikov?

Po »azbučnem imeniku« beograjskih odvetnikov in odvetniških pripravnikov, ki ga je izdala tamošnja odvetniška zbornica, je v Beogradu danes 411 odvetnikov in 83 odvetniških pripravnikov. Na vsakih 500 prebivalcev Beograda pride po en odvetnik. —

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke

omili naravna »Franz Jožefova« grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je »Franz Jožefova« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. —

Zahvala!

Mestni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Mariboru se najtopleje zahvaljuje vsem gg. tovarnarjem, trgovcem, obrtnikom, gostilničarjem, kavararjem in posameznikom za darovana darila oziroma denarne prispevke za dobrodelno tombolo. —

Perilo iz tanke in fine tkanine je današnja moda.

Perilo današnje mode zahteva mnogo več pozornosti kakor perilo stare mode, ki je izdelano iz surove tkanine platna. Posebno je treba paziti, da se pri pranju ne uporabljajo sredstva, ki imajo v sebi belilo in oksigen. Celo solnčni žarki mu škodujejo. Iz lastne izkušnje vemo, da zavese na oknih razpadejo, ako so stalno na soncu. Čisto milo dobre kakovosti pa je za perilo neškodljivo. In to je milo Albus - Zvon, ki se skrbno izdeluje iz masti in olja in ne vsebuje nobenih umetnih sredstev za beljenje.

V nedeljo vsi k I. javnemu nastopu Sokola I.

Od kdaj poznamo?

STAROST PLUGA. — IZNAJDBA VŽIGALIC. — IZVOR ALKOHOLA. — UPORABA TOBAKA. — OD KOD SO NAŠE KOKOŠI.

Mnogo je reči in stvari, brez katerih si današnjega življenja niti misliti ne moremo, pa so le bili čaši, ko vsega tega ni bilo. Kdaj se je človeštvo oprijelo poljedelstva in nehalo živeti samo od lova in onega, kar je slučajno našlo in nabralo, nihče ne vé. Znano pa je, da je n. pr. plug silno stara iznajdba. Arheološki muzej na univerzi v Upsali je dobil pred nekaj leti izkopnino, iz katere so kmalu spoznali, da je plug in po cenitvi strokovnjakov je ležal globoko v zemlji najmanj 4000 let. Plug so naši pradedje poznali torej že več ko 2000 let pred Kristom. Prav tako je tudi ugotovljeno, da so naši slovanski predniki orali z njim že v svoji stari domovini in od njih so ga šele dobili Nemci in sploh Germani, obenem z njim so pa prevzeli tudi slovansko ime plug. Pilug. Seveda, stari narodi železnih plugov še niso poznali, imeli so le lesene, zato jim ponekod še danes pravijo »drevo« ali »drvo«. Poleg teh imen poznamo pa tudi »oralo« in »ralo«.

Vžigalice so danes tako običajna reč, da nanje nihče več ne misli; same ob sebi so razumljive, pa vendar so stare komaj dobrih 100 let. Dne 7. aprila l. 1927. so praznovali stoletnico svojega nastanka. Njihov iznajditelj je bil John Walker iz Štokholma. Studiral je najprej za zdravnika, njegova mehka narava pa ni vzdržala težkih operacij bolnikov, zato je zapustil zdravniški stan in se posvetil kemiji. Odprl je lekarno, ki je v tistih časih vršila mnogo važnejše naloge kakor danes. Posebno rad pa je Walker brončeval vžigalna sredstva, in zgodilo se mu je, da se mu je nekoč kos lesa, namočen v raznih žveplovih spojinah, nehote vžgal. Videč ta pojav, si je takoj zasnoval načrt vžigalice kot sredstva za napravo ognja. Ker pa ni bil trgovec in iznajdba tudi ni dal patentirati, je prodal v dve in pol letih komaj 250 škatlic. Šele pozneje se je pojavilo večje povpraševanje, tako da mu je dohodek zadostil za skromno življenje.

Da je alkohol strup in hudo mamilo, ve vsakdo, kdo pa vé, od kdaj ga poznamo? Znano nam je, da so že stari Grki in Rimljani imeli neke vrste destilacijske aparate, toda pravega alkohola najbrž še niso poznali. Za časa cesarja Tiberija je uporabljal neki Dioskorid iz Ki-

lije aparat, ki ga je nazival »ambik«. Z njegovo pomočjo je pripravljala destilirana tekoča zdravila. Arabski alkimisti so napravili iz tega »alambik«. Za iznajdbo pravega alkohola pa imajo zasluge srednjeveški alkimisti. Kaj pomeni »alkohol«, razlagajo na dva načina: od »al« in »kol«, kar pomeni nekaj redkega, tekočega in pa od »al« in »kali«, kar pomeni žgati. Gotovo pa je, da je izraz arabskega izvora. Besedo alkohol pa rabijo za označevanje vinskega spirita in spirita drugih snovi šele Paracelsus in drugi kemiki 18. stoletja. Za pravega iznajditelja pa smatrajo Španca Arnalda da Villanova.

Nič manj kakor alkohol je danes važen nikotin, odnosno tobak, ki ga vsebuje. S tobakom in nikotinom pa se je seznanila Evropa šele po odkritju Amerike po Kristofu Kolumbu. Kolumbovi ljudje so našli to rastlino pri ameriških Indijancih, v Evropo pa jo je prvi dobil Jean Nicot, poslanik francoskega kralja v Lizboni, in sicer l. 1560. Širil jo je po Evropi z namenom, da bi se rabila v zdravilstvu. Prišlo pa je le prekmalu do tega, kar imamo danes, da se tobak ne rabi za zdravilo, nego za uničevanje zdravja in zapravljanje denarja, saj se samo v mali Sloveniji popuši vsako leto za več ko 150 milijonov dinarjev tobaka!

Naposled se pa spomnimo še ene izmed najbolj poznanih in razširjenih domačih živali — kokoši. Od kdaj jo poznamo ali imamo? Semitskim narodom starega veka je bila še popolnoma neznan. V Sv. pismu starega zakona ne najdemo o kokoši niti besedice, ravno tako ni videti kokoši na nobeni sliki starih Egipčanov, o katerih vemo, da so že v najstarejših časih gojili domače goši in race. Tudi Homer in grški zgodovinarji 10. in 9. stoletja pr. Kr. r. nikjer ne omenjajo niti kokoši niti petelina. Ta perjad se prvič omenja za časa perzanskih vojen. To si lahko tako tolmačimo, da so bili baš Peržani tisti, ki so prinesli kokoš iz njene prve domovine Indije v Evropo. Na Grškem se je kokoš zelo hitro udomačila, saj jo je poznal že naslednji rod kot jako razširjenega domačega ptica, od tam pa je polagoma prišla v sleherno vas Evrope in ostalega sveta.

dališču oddal strele na oder. Aretirali so storilca, bil je Perkins. Na policiji je dal tako zmešane odgovore, da so mislili, da je blazen, in po pregledu psihijatrov so ga oddali v blaznico, kjer je bil že Debbes. Dva tedna kasneje so našli Debbesa umorjenega v njegovi celici. Imel je strel v srce. Samomor je bil izključen. Preiskava je ugotovila, da ga je ustrelil Perkins, ki je na nepojasnen način prišel do revolverja. Ponovni pregled pa je tudi pokazal, da je Perkins duševno popolnoma normalen, in da je samo simularal blaznost, da je mogel priti v blaznico in izvršiti akt osvete.

Mesto večno mladih žensk

V desetih letih v Newyorku ne bo več starih žensk. Stare dame s sivimi lasmi, ki sede dostojanstveno, s čepico na glavi, v svojih naslonjačih, bodo prav tako redke, kakor predzgodovinske živali. Nešte- ti lepotični saloni in specialni zdravniki se mrzlično trudijo, da ohranijo newyorške dame mlade. Pod kožo vbrizgavajo radij in vsesavajo vosek, da izpolnijo votline, gube in brazgotine odstranijo, žleze ojačujejo in vstavljajo nove, lasje se dobe v vseh barvah. Umetno pomlajene dame se obnašajo potem kakor mlada dekleta, ki jih sploh skušajo posnemati v vseh ozirih. Pajdašijo se z mladeniči, ponočujejo, preplešejo cele noči itd. Morda te primumkinje pozabijo celo umreti.

Anketa o policiji v Egiptu

Egipčani v svojem boju za popolno samostojnost skušajo Angležem pokazati, da so lahko tudi brez njih moderni. Zlasti se trudijo za reorganizacijo policije in rekrutirajo celo ženske policiste. To je dalo arabskemu listu »Al Ahram« povod, da je razpisal anketo v vprašanju uniformiranja nežnega spola. Prišlo je nad 1000 odgovorov. Več ko polovica je sploh proti uvedbi žensk v policijsko službo. Malo število jih zahteva čiste britanske policistke, nekaj več egiptovske, tretji marcialne Sudančanke. Nekateri si žele za policistke najlepše in najljubeznivejše ženske, češ da bo v tem slučaju kriminaliteta zelo padla. Zakaj kateri moški bi se ne sramovali, stati pred takim lepim dekletom kot zločinec?! Drugi so zopet mnenja, da treba vzeti najgrše ženske, ker pred lepimi ne bo nihče imel respekt. So pa tudi taki, ki pravijo, da bi za policiste bili najboljši evnuhi, češ da samo ti morejo obravnavati moške in ženske v enaki meri, ne da bi jih vodil kak sentiment. Čudno pa je, da so si v enem vsi odgovori edini: da je treba policijsko organizacijo izboljšati.

Poiskus, ki bo trajal 250 let

Švicarska komisija za preiskovanje ledenikov je uvedla te dni poizkuse, čegar uspeh se bo pokazal šele čez 250 let. Ugotoviti se namreč hoče hitrost, s katero se pomikajo posamezni ledeniki. Da pa se gibanje natančno izmeri, so položili v posamezne ledenike školjкам podobne kovinaste škatle. V vsaki taki škatli je znanstveno poročilo o dosedanjih opazovanjih glede gibanja ledenika in naveden je natančno tudi kraj, kjer je bila školjka zakopana v ledenik. Ako bodo morda naši potomci čez 250 let našli kje te školjke, bodo nudile tedanjim znanstvenikom vsekakor zelo važne podatke o premikanju ledenikov.

Zračna policija v Ameriki

V deželi neprestnih tehničnih novotarij, kjer se tudi zločinci poslužujejo vseh pridobitev moderne tehnike pri izvedbah svojih zločinov, je naravno, da mislijo tudi na temu primerno obrambo. In danes vidimo, da nad Newyorkom neprestano cel dan v gotovih presledkih letajo policijski aeroplani, iz katerih večša očesa postavljajo z velikimi daljnogledi motrijo dogodke pod seboj. Čim opazijo kaj sumljivega, signalizirajo takoj v stolp centrale, ki da stražnicam takoj nadaljne ukaze. Po najnovejši odredbi je zasebnim aeroplanom pod kaznijo prepovedano, letati nižje nego policijska letala, ker bi na ta način motili stražnike v izvrševanju službe.

Poroka pod vislicami.

V jetišnici v Troutonu se je vršila pred nekaj dnevi žalostna poroka. Ženin je bil neki Salvatore Morra, ki so ga imeli naslednjega dne radi umora nekega poštnega uradnika usmrtiti. Obred je izvršil neki katoliški duhovnik, doseči pa se je hotelo s tem le to, da dobi neki otrok pravo ime. Ženina in nevesto je med poročnim obredom ločila železna ograja. Morra je nataknil prstan svoji nevesti na roko na ta način, da je segel z roko skozi ograjo. Nevesta je imela v naročju otroka, ki še nikdar ni videl svojega očeta in se je srčkano smehljala, dočim je ona pretakala bridke solze.

Mednarodna plovba po Donavi.

V Parizu se bo v kratkem vršila mednarodna konferenca o problemu mednarodne plovbe na mednarodnih rekah, zlasti tudi na Donavi. Predhodno bo jugoslovanski narodni odbor mednarodne trgovinske zbornice še sklical konferenco zastopnikov naših gospodarskih organizacij in pristojnih ministrstev, na mednarodni konferenci v Parizu pa bo skupno s temi predstavniki branil interese naše države.

Sokolstvo

Mariborski Sokoli na mednarodni tekmi v Luksemburgu.

V nedeljo so se vršile v Ljubljani izbirne tekme za sestavo jugoslovanske vrste za tekmo mednarodne gimnastične federacije, ki se bo vršila v začetku julija v Luksemburgu. Udeležili so se je Mariborčani prvič v večjem številu, tako da je bilo izmed 14 tekmovalcev 5 iz Maribora (Arnuš, Čelhar, Lapajne, Primožič, Štukelj). Dosegli so dober uspeh, Primožič 1. mesto med vsemi. — Cela vrsta nastopi pri javni telovadbi Sokola Maribor - matica v nedeljo 25. t. m., ki bo vsled tega posebno zanimiva.

Bratom s slavnostnimi kroji!

Ker so pred durmi razni nastopi in zlet, vas na osnovi saveznih sklepov pozivamo, da si daste nemudoma izpremeniti temena na šajkačah ter da zamenjate ambleme na njih in na pasovih. Predelave šajkač prevzema br. Zotter (Maribor, Vetrinjska ulica) za ceno 20 Din, predpisane ambleme prodaja v Mariboru (Grajski trg) br. (Sport-) Roglič; bodite, bratje, disciplinirani tudi v malenkostih! — Zdravo!

Župna uprava SKJ v Mariboru.

Članstvo Sokolskega društva Maribor - matica

pozivljamo, da se polnoštevilno vdeležijo nastopa, katerega priredi Sokolsko društvo Maribor I v nedeljo dne 18. maja popoldne na prostorih kasarne kralja Petra I. — Zbirališče točno ob 2.30 pop. v Narodnem domu, odkoder se odkoraka na telovadni prostor. Posebno pozivamo brate člane, ki imajo slavnostne kroje, da se polnoštevilno zberejo ob določenem času v Narodnem domu.

Sport

MOLNP službeno.

V nedeljo dne 18. tm. ob 16.30 na igrišču SK Rapid mednarodna tekma GAK: SK Rapid. Predtekma ob 15. rezerve ISSK Maribor:SK Rapid. Službujoči odbornik g. Nerat. Tajnik.

Jugoslavija:Češkoslovaška.

Meddržavna nogometna tekma Jugoslavija:Češkoslovaška se bo vršila dne 28. junija v Zagrebu.

ISSK Maribor — lahkoatletika sekcija.

Sestanek članstva se bo vršil v sredo, dne 14. t. m. ob 20. uri pri »Zamorcu«. Vsled predstojećih meetingov udeležba strogo obvezna. Točnost! — Načelnik.

1519

Kopalna sezona

čaka spričo zadnjih lepih dni že nestrpno otvoritve. Novi bazeni na Mariborskem otoku so že dograjeni in bodo kmalu omogočili smotreno udejstvovanje tudi v tej sportni panogi. Vodnosportni odsek SSK Maribora je v to svrhu izdelal obsežen program za predstoječo sezono in vabi tem potom vse člane in druge interese na tozadeven pogovor, ki se bo vršil v četrtek, dne 16. t. m. ob 20. uri v posebni sobi hotela »Pri zamorcu«.

Avtobusna proga Beograd - Sarajevo - Jadran.

Iz Beograda poročajo o resni nameri pri merodajnih činiteljih, da se od Beograda do Jadrana zgradi ena avtobusna proga čez Kragujevac, Užice, Sarajevo, Dubrovnik, Split in obratno, druga pa preko Kraljevca, Mitrovice, Peči, Podgorice na Kotor. Za preddela je minister javnih del že odobril kredit v iznosu 40 milijonov dinarjev.

Bajni stroški filmov.

V Hollywoodu so pričeli te dni s snemanjem novega zvočnega filma, »Big Trail«, kojega stroški so proračunani na 1.200.000 dolarjev (68 milijonov dinarjev). Sodelovalo bo 20.000 oseb.

Tragedija v blaznici

Pred sodiščem v San Francisco se je odigral te dni zaključek tragedije, ki se je dogodila nedavno v blaznici blizu San Franciscu in ki je radi svoje predzgodovine, povsem podobne fantastičnemu kriminalnemu romanu, zbudila veliko pozornost v celi Ameriki. »Junak« afere je bil John Perkins, obtožen, da je v blaznici umoril veletrgovca Joe Debbesa. Uprava zavoda je hotela zločin zakriti, vendar je bila prisiljena napraviti pri redarstvu prijavo. Preiskava je iznesla čudne podrobnosti te afere. John Perkins, sin bogatih staršev, je živel v San Franciscu brezskrbno in zadovoljno. Na razpolago je imel denar za vsak mogoči luksus. Vsak večer je imel v svoji vili veselo družbo. V tej je bila stalno tudi karetna pevka, ki je postala pozneje njegova ljubica. V družbi pa je bil tudi veletrgovec Debbes, intimen prijatelj Perkinsa. Debbes pa je skušal pevko pridobiti za sebe in se mu je to tudi posrečilo. Njega in pevke ni bilo več v Perkinsovo vilo. Perkins se je zaklel, da se bo maščeval. Stopil je v zvezo z dvema kriminalnimi tipi, da bi Debbesa ubila. Ta je pa bil previden in se naklep ni posrečil. Čez nekaj časa pa so se pri Debbesu pojavili znaki umobolnosti, trpel je na domišljiji, da ga zasledujejo, dobil je končno napad besnila, in morali so ga prepeljati v blaznico. Perkinsu pa to ni bilo dovolj. In nekega večera je nekdo v gle-

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

93

V teh strašnih dneh, ki so potekali kakor stoletja, je bilo Ragastensovo življenje podobno dolgemu umiranjju. Nekega večera pa mu je prišel Spadacappa povedat, da kroži po mestu vest, da se bodo jutri bili; kajti opazili so v Cezarjev armadi gibanje, ki daje slutiti bližnji napad...

»Vendar že enkrat,« je vzdihnil mladi mož bolešno. »Kaj vam je vendar, gospod vitez?« je vprašal Spadacappa. »Vi ne jeste več, ne spite več, hujšate od dne do dne — prepričan sem, da vas je kdo pogledal z zlim pogledom!«

»Ali meni?«

»Bogme! kako naj si drugače razlagam toliko izpremembo?«

»Morda imaš prav. Pred vsem pa glej, da mi za jutrišnji dan osnažiš orožje.«

»Torej se pojdete vseeno bit? ... Vzlic zlemu pogledu? ...«

»Zakaj pa mi naj ta zli pogled brani, da se bi-jem? ...«

»Zato ker... če vas je zadel zli pogled, poginete brez dvoma v prvem boju!«

»Ragastens se je zdržnil. Nato je dejal s čudnim usmevom:

»Torej en razlog več! ...«

Spadacappa je zazijal; ni ga mogel razumeti. Ko pa mu je gospodar pomignil, je odšel majaje z glavo...

Kaj je delala med tem Beatrice? Mlada kneginja je mučila smrti nemir. Drugi večer po svojem zadnjem svidenju z Ragastensom se je bila podala na svojo omiljeno klop kakor po navadi.

In kakor navadno, jo je knez Manfredi zabaval celo uro. In nič v njegovih besedah, niti v njegovem vedenju, ni razodevalo misli, ki so mu polnile dušo. Nasprotno, kazal se je prijaznejši in bolj očetovskega nego kadarkoli prej. Tudi Primavera je skušala dati svojim besedam več nežnosti. Ista misel — misel velikodušnosti in vdanosti — se je bila porodila v dušah teh dveh resnično čistih in velikih ljudi. Če je knez sedel izraževal svojo vest, je obsojal ljubezen, ki jo je čutil do hčere grofa Alma. In tudi Primavera si je očitala svojo ljubezen do Ragastensa, čisto ljubezen, ki ji je bila neznana tudi le senčica nezveste prevare — a vendarle ljubezen, katero je takorekoč kradla knezu. Ta dvojna misel pa je bila vzrok neizrekljive rahlosti in nežnosti njunega razgovora.

Nato se je Manfredi odstranil — ali vsaj storil, kakor da se je odstranil. Od daleč pa je opazoval Beatrice. Ragastensa ni bilo k nji.

»Ta človek je v resnici vreden, da to ljubi!« je mislil sam pri sebi ter otožno zavzdihnil.

A Primavera, ko se je vrnila v svojo sobo, si je tiščala zastavljala mučno vprašanje:

»Zakaj ga nocoj ni bilo? ...«

Drugi večer in naslednje večere so se ponavljali isti prizori. Nemir mlade kneginje je postajal čimdalje večji. Vprašati se ni upala nikogar, najmanj pa še kneza Man-

fredi, saj se je, da bi se vsem zasvetila resnica, kakor hitro, bi ona glasno izrekla ime Ragastens.

Nekega večera, ko je v strašnem nepokoju sama sedela na vrtu, sta nenadoma stopila pred njo grof Alma in knez Manfredi.

»Odhajamo!« je dejal knez z ganjenim glasom.

In grof Alma je dodal:

»Naše predstraže nam prinašajo vest, da se gode v Cezarjevem taboru velika gibanja. Dvoma ni, da nas čaka jutri zjutraj nov naskok; zato je treba, da smo že nocoj v taborišču... Z Bogom, dete moje... Trdno se nadejamo, da vržemo Cezarja nazaj! ...«

Grof je objel svojo hčer. Primavera je bila silno blede. Po ušesih ji je šumelo in megla ji je zakrivala oči, kakor da mora zdajpazdaj omedleči.

Na ustnicah jo je peklo vprašanje, a nobena beseda nihotela priti iz grla, ki ga je davila tesnoba. Naposled, ko je pristopil knez Manfredi, da se posloviti tudi on, je sklenila za vsako ceno zaznati resnico in razgrniti zastor te svoje strašne negotovosti...

»Kaj ne,« je dejala s strtim glasom, »da so že vsi naši bojevniki na svojih mestih?«

»Vsi!« je odgovoril Manfredi. »Ricardo, Trivulzio, Malatesta, Orsini... vsi! ...«

»In gospod de Ragastens? ...«

Kakor hitro je izrekla to ime, se je njegovo lice poškratlilo, trenotek nato pa se je pokrilo s tisto svinčeno barvo, ki jo daje mrzlica.

»Vitez de Ragastens?« je vprašal grof Alma.

Toda Manfredi mu je na skrivaj krčevito stisnil roko. In z navidezno zelo mirnim glasom je odgovoril:

»Vitez je odsoten že več dni, po dani mu nalogi...«

»Ali je ta naloga nevarna?« je vprašala ona, skoraj umiraje.

»Da!« je rekel knez, in to pot nenavadno trdo. »Naloga je nevarna, in skoraj gotovo ga bo stala življenje! ... Z Bogom, kneginja! ...«

In navlo se je oddalil v družbi grofa Alma. V njegovih prsih je vrelo; pekli so ga vsi plameni ljubosumnosti, zadete v sredo srca.

Primavera je omahnila nazaj ter se zgrudila na klop, zakrivaje si obraz z rokami. Izgorva je krčevito ihtela, nato pa so se ji zameglile oči, in nezavestna se je zvrnila nazaj.

Ko se je Primavera zopet zavedla, je videla nad seboj neznan obraz. Ženska je stala pred njo, oblečena v obleko, kakršno so nosile kmetice montefortske okolice.

»Ah, signora,« je vzklila ta ženska, »vendar se vam že vrača zavest! ...«

»Kdo ste?« je vprašala Primavera ter si potegnila z dlani preko čela.

»Kmetica iz okolice, signora.«

»Česa želite?«

»Signora Beatrice iščem... V palači so vsi v skrbeh, ker odhaja vojska na boj. Rekli so mi, da je mlada kneginja v nevarnosti, a nihče ni imel časa, da bi mi pokazal, kje... Ali ste jo morda vi srečali? ... Silno nujno naročilo imam do nje...«

»To sem jaz,« je dejala Beatrice, »le govorite!«

»Vi ste signora Beatrice! ... Ah, kako srečna sem! Že toliko časa sem vas želela videti! ... Po deželi zovore, da prinaša zaročenkam — torej tudi meni — srečo, ako se dotaknem vaše obleke! ...«

In preden se je mogla Beatrice ganiti, da ji ubrani, je kmetica prišla za rob njene obleke ter ga poljubila.

»Zdaj vem, da bom srečna v zakonu,« je dejala naivno.

Primavera se je morala nehote nasmehiniti.

»Rekli ste, da imate naročilo zame?«

»Da, signora, za vas, za vas samo, in strogo mi je zapovedano, da naj govorim z vami tako, da naju ne sliši živa duša...«

»Govorite... Tukaj sva varni pred vsako radovednostjo,« je dejala Primavera, s čudno slutnjo v srcu. »Kdo vas pošilja? ...«

»Mlad gospod, lep, ponosen in hraber... toda njegovo ime je čudno, čisto tuje... No, kako mu je že ime... ah, ne morem se spomniti...«

»Vitez de Ragastens!« je vzklila Primavera in vztrepetala.

»Da, da, tako mu je ime!« je dejala kmetica.

»Govorite, ah, govorite naglo! ... Kje je? Zakaj vas pošilja? ... Menda vsaj ni ranjen? ...«

»To se pravi, signora...« je dejala kmetica, in obliče se ji je razžalostilo.

»Ranjen je!« je vzklila Primavera v obupu.

»Žal... tako je...«

Primavera se je stemnilo pred očmi; a nato se je vzravala in zbrala ves svoj pogum.

»Povejte mi vse, kar veste!« je rekla z veliko, odločno mirnostjo.

»Vidite, signora — vi pač menda ne poznate naše kmetije? ... Hiša mojih starišev stoji skoraj dve uri od Monteforta... Torej, zvečer, ko se je solnce spuščalo k zatonu, sem pomagala svoji stari mami pri pospravljanju. Moji bratje so bili še na poljih, zelo daleč od doma... Naenkrat pa zagledava jezdeca, ki je prihajal na dvorišče... Jaz pristopim ter ga povprašam, česa želi. Takrat pa vidim, kako stopi s konja ter se opoteče par korakov naprej, tiščeč si roko na prsi, nato pa pade tik pred hišnim pragom...«

»Nesreča je nad menoj!« je zamrmrala Primavera ter obupno stisnila svoje sklenjene roke.

»Moja mati in jaz,« je nadaljevala kmetica, »pobereva reveža, preneseva ga na posteljo, in tam vidi, da ima globoko rano na desni prsni strani... Odkrijeva mu rano, izmijeva jo in obveževa... in naposled odpre mladi mož oči... oči polne hvaležnosti, ki so me ganile v dno srca! ...«

Primavera je prišla kmetico za roko.

»Kako ti je ime?« jo je vprašala.

»Bianca mi je ime,« je dejala kmetica z začudenim obrazom.

»Torej, draga Bianca, ti si zaročena, kaj ne da? ... Ne skrbi za svojo doto! Jaz ti priskrbim takšno, da te bodo vrstnice zavidale deset mili naokoli! ...«

»Ah, signora! Niso mi zamen pripovedovali, da je srečen, kdor se vam približa!«

»Toda, nadaljuj... požuri se...« je povzela Beatrice vročično.

»Da, in potem se zazdi, da hoče mladi mož govoriti... Sklonem se tesno k njemu. Z glasom, slabotnim kakor dih vetra, me vpraša, če je kak mož pri hiši... Odgovorim mu, da ne... On je ves obupan. Toda jaz mu pravim, da sem dovolj trdna, da lahko opravi posel moškega... Pogleda me, nato zbere vse svoje moči in mi pravi: — Torej, če hočete, da ne umrem v obupu, idite v Monteforte, pojdite v palačo, poiščite kneginjo Beatrice, glejte, da bosta govorili med štirimi očmi, in ji povejte, da jo bo vitez de Ragastens blagoslovil v svoji smrti uri, ako ga hoče osrečiti s poslednjo tolažbo... — To so njegove lastne besede, signora, ki sem jih ponavljala vso pot... Kajti, kakor hitro je mladi mož nehal govoriti, je nadel takoj zopet v omedlevo; jaz pa sem zapregla naš koleselj ter se odpravila na pot, ne da bi izubila le trenotek. (Nadaljevanje sledi)

Ali še ne veste, kaj je Autofot?

Gramofone

popravlja najbolj in najceneje mehnična delavnica Justin Gustinčič, Tatjenbachova ulica, 14. 602

Predtiskanje najmodernejših vzorcev,

kakor tudi popravilo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Sobo- in črkoškanje

Izvršuje po cen, hitro in okusno Frano Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Vse vrste pletenin

po meri. Popravila, spadajoča k tej stroki, izvršuje najbolje, hitro in ceno-mehanična pletarna Javornik, Vojasniška ul. 2. 364

Krasen beli store za okno,

kopalni stol, moške obleke in podstrešno šaro prodam. Zrinskega trg 5 II, desno. 1429

Mizarstvo Ciril Razboršek,

Taborska ulica 22 izdeluje najsolidnejše pohištvo vseh vrst in notranje opreme ter renoviranja. Cene nizke! XV

Pozor kegljači!

Pri Kekcu na Meljskem hribu 58. se vrši nagradno keglanje z vrednostnimi dobitki. Začetek v soboto, dne 17. in v nedeljo dne 18. in za tem še tri sobote in nedelje. 1423

Kupim dobro ohranjen otroški voziček.

Naslov v upravi lista. 1413

Stole vpletam

s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehnične. 529

Umetna svila,

foulard svila,

1313 pralni deleln

v veliki izbiri

Srečko Pihlar

Maribor, Gasposka ul. 5.

Kupim stopnjasto rešetko

(Treppenrost-Verfeuerung) za lokomobilo 75 konjskih sil. Rochlitz Ludovik, mlin, Dolnja Lendava. 1407

Najboljši trajni kodri

in najnovejšo postopanje pri barvanju las, s katerim je omogočeno tudi trajno kodranje, samo v salonu »Dobaj« Gosposka ulica 38. 1205

Sivi lasje

dobivajo naravno barvo in mladostno svežost brez barvanja. Že 20 let izkušeno. Natančnejša pojasnila brezplačno. — A. ZORKO — MARIBOR. Poštni predal 80. 1352

V današnjem žrebanju drž. razr. loterije je bil zopet izžreban

glavni dobitnik 200.000 Din

na pri nas kupljeni srečki št. 83.302. Najsrečnejša prodajalna srečk drž. razr. loterije

Anton Golež, Maribor, Aleksandrova 42